

Empleat o autònom? La pregunta que decidix els teus drets

Lectura d'una sentència resumida sobre treball en plataformes: aplicar els indicis que usen els tribunals per a decidir si una relació és laboral o no, i comprovar quins drets concrets canvien segons la resposta.

DURADA

55 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

grups xicotets (3-4)

UNITAT 7

El món del treball: mercat laboral a Espanya

MATERIALS

- Fitxa impresa amb el cas i la taula d'indicis
- Accés a internet per a consultar l'Estatut dels Treballadors

ENCAIX CURRICULAR · Sabers E.1, E.2, E.3 · Comp. específiques CE6 · Comp. clau CCL, CC, CD, CPSAA

Plantejament

Hi ha una pregunta que pareix administrativa i que en realitat decidix quasi tot: **esta persona és treballadora per compte d'altri o per compte propi?**

De la resposta depenen el salari mínim, les vacances pagades, qui paga la Seguretat Social, què passa si et poses malalt i què passa si t'acomiaiden. I l'important és que **no ho decidix el nom del contracte**: ho decidixen uns indicis concrets que fa dècades que s'usen als tribunals.

Hui els aplicareu a un cas.

El cas (resum elaborat per a esta fitxa)

Un jutjat ha declarat laboral la relació entre una plataforma de repartiment i un dels seus repartidors, tot i que este figurava com a treballador autònom.

Segons la sentència, l'empresa **fixava la tarifa** de cada comanda sense negociació possible, **assignava els repartiments mitjançant un algoritme** segons una puntuació interna, **determinava les franges horàries** amb major volum i podia **desconnectar** de l'aplicació qui rebutjara comandes de manera reiterada.

El repartidor aportava la motocicleta i el telèfon mòbil. L'empresa aportava l'aplicació, la marca, la cartera de clients i el sistema de valoració.

La defensa de la companyia va al·legar que el repartidor «tenia plena llibertat per a connectar-se quan volguera» i que aportava els seus propis mitjans de treball.

Resum elaborat per a esta fitxa amb els elements habituals d'este tipus de resolucions.

Els quatre indicis

INDICI	PREGUNTA QUE CAL FER-SE
Alienitat	De qui és el resultat del treball i de qui són els clients?

Dependència	Qui decidix com, quan i on es treballa?
Retribució	Es cobra pel treball realitzat?
Voluntarietat	Es treballa lliurement, sense coacció?

Objectius didàctics

- Aplicar els indicis de laboralitat a un cas concret.
- Distingir la denominació formal d'un contracte de la realitat de la relació.
- Enumerar els drets que depenen de la qualificació de la relació.
- Reconèixer situacions de fals autònom en el propi entorn.

Passos (sessió de 55 min)

- 1. Lectura i subratllat (8 min).** Marqueu al text tot el que indique qui organitza el treball.
- 2. La taula d'indicis (15 min).** Per a cada un dels quatre, decidiu si es dona o no, i **citeu la frase del text** que ho sosté.
- 3. L'argument de l'empresa (10 min).** «Podia connectar-se quan volguera» i «aportava els seus mitjans». Responen als dos amb els indicis a la mà.
- 4. Què canvia (15 min).** Completeu una taula a dues columnes —com a assalariat, com a autònom— amb sis drets: salari mínim, vacances, baixa per malaltia, atur, indemnització per acomiadament i qui paga la cotització.
- 5. Tancament (7 min).** Coneixeu alguna situació pareguda? Faenes d'estiu, ajudes en negocis familiars, encàrrecs per aplicació. Es comenta sense donar noms.

Preguntes d'anàlisi

- Quin indicatiu vos ha paregut més clar al cas? I quin era més discutible?
- Posar la moto pròpia, convertix algú en autònom? Quines altres professions posen les seues ferramentes i són clarament assalariades?
- «Tenia llibertat per a connectar-se quan volguera». És això llibertat real si qui rebutja comandes baixa de puntuació i rep menys encàrrecs?
- Dels sis drets de la taula, quin vos pareix que es trobaria més a faltar? Per què?
- Si als dèset anys algú vos oferix una faena «com a autònom» per a una cosa que es fa en un horari fix i en un local concret, què hauríeu de pensar? I a qui es pot preguntar?

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Aplicació d'indicis	Els quatre analitzats i sostinguts amb cites del text	35 %
Refutació	Respon als dos arguments de l'empresa amb criteri	25 %
Taula de drets	Els sis drets correctament assignats a cada règim	25 %
Transferència	Reconeix situacions anàlogues al seu entorn	15 %

Variants i extensions

- **Amb suport:** dos indicis i quatre drets.
- **Amb el text legal:** localitzar a l'Estatut dels Treballadors l'article que definix l'àmbit de la relació laboral i llegir-lo en veu alta. És més curt del que pareix.
- **Per a qui va sobrat:** buscar què és la «lleider» i què va afegir sobre els algorismes d'assignació.

- **Pont amb la Unitat 8:** una vegada sabeu que la relació és laboral, toca saber què diu exactament el contracte i la nòmina. Això és el següent.

Solució orientativa

Per al professorat: passos de la resolució de l'exercici.

- 1. Els quatre indicis de relació laboral.** Alienitat (el resultat del treball és d'un altre, no teu), dependència (un altre organitza com, quan i on treballes), retribució (cobres pel treball) i voluntarietat. Si es donen els quatre, hi ha relació laboral encara que el contracte diga una altra cosa.
- 2. Al cas.** La plataforma fixa la tarifa, assigna les comandes per algoritme, puntua el repartidor, decidix els horaris amb més demanda i el pot desconnectar. El repartidor només posa la moto i el mòbil. Hi ha dependència i alienitat clares: és relació laboral.
- 3. La ferramenta pròpia no decidix res.** Posar la moto o l'ordinador és habitual també en relacions laborals. El que decidix és qui organitza el treball, no qui compra el vehicle.
- 4. Què canvia amb la resposta.** Com a assalariat: salari mínim garantit, cotització pagada en la seua major part per l'empresa, vacances retribuïdes, prestació per desocupació, baixa per malaltia, indemnització per acomiadament i conveni col·lectiu. Com a autònom: res d'això, més la quota d'autònoms a càrrec propi.
- 5. El nom del contracte no mana.** En dret laboral regix el principi de primacia de la realitat: compta com es treballa de fet, no com s'ha titulat el paper. Per això un «contracte mercantil» pot ser declarat laboral per un jutjat.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE